

A Pécsi Ítéltábla Dr. Harsányi István Ügyvédi Iroda képviselte **felperes neve** (felperes címe) felperesnek a dr. D. A. jogtanács képviselte **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen közraktári szerződésből eredő követelés megfizetése iránti perében - melybe a Simon és Mester Ügyvédi iroda képviselte **Alperesi beavatkozó 1** (címe) I. rendű és **Alperesi beavatkozó 2** (címe) II. rendű beavatkozók az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében beavatkoztak - a Zala Megyei Bíróság 4.G.40.068/2010/47. számú ítélete ellen a felperes 49. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 500.000,- (ötszázezer) forint, a beavatkozóknak személyenként 75.000,- (hetvenötezer) forint fellebbezési perköltséget, és az állami adóhatóság külön felhívására 900.000,- (kilencszázezer) forint illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Megállapította, hogy 2006. július 11-én és július 21-én a B.T.Kft. és az alperes két közraktári szerződést kötött, melyek alapján az alperes összesen 56.250 m³ tőzeget vett közraktárba. A tőzeg a „Z. II-T.” védnevű bányatelken volt található, melyre a B. T.Kft. bányászati jogosultsággal rendelkezett. A szerződések megkötésére azért volt szükség, mert 2002. július 12-én és július 24-én a B.T. Kft., mint eladó két adásvételi szerződést kötött az O.T.Kft. (későbbi nevén T.N.Kft.) vevővel. A vételárat a vevő részére az O.B.Nyrt. hitelként folyósította, és a biztosíték célú közraktározást a hitelintézet kötötte ki.

2007. július 4-én a felperes megszerezte a B.T.Kft.-től a bányászati jogosultságot.

2007.július 6-án a közraktározás időtartama eltelt. Július 25-én a B.T.Kft. az alperessel új közraktári szerződést kötött, mellyel 50.000 m³ tőzeget adott közraktárba, melyről az alperes 10 közraktári jegyet bocsátott ki. A közraktári szerződés mellékletében a letevő kijelentette, hogy az áru forgalomképességét korlátozó, befolyásoló körülmény nincs. 2008. július 11-én a közraktári jegyeket az alperes bevonta, és az árut a közraktári jegyeket birtokló O.T. Kft. javára felszabadította. Az átadás-átvételi jegyzőkönyvben az O.T.Kft. képviselője kijelentette, hogy az 50.000 m³ tőzeget átveszi, az áruban mennyiségi és minőségi eltérést nem tapasztalt, és a jegyzőkönyv aláírása után az alperessel szemben semminemű követeléssel nem lép fel.

Az O.T.Kft. 2008. július 7-én az 50.000 m³ tőzeget eladta a M.Kft.-nek, aki július 18-án a tőzeget továbbértékesítette a felperesnek.

2009. augusztus 6-án a T.N.Kft. engedményezési szerződést kötött a M.Kft.-vel, melyben megállapították, hogy a M.Kft. ténylegesen csak 8.887 m³ tőzeget szerzett meg, a hiányzó mennyiséget a bányavállalkozó ki sem termelte, ezért a földben lévő tőzeg a Magyar Állam tulajdonát képezi. A szerződésben utaltak arra, hogy a T.N.Kft. 2009. július 22-én követelést jelentett be az alperes felé 41.113 m³ tőzeg kiadása iránt, és úgy állapodtak meg, hogy az alperessel szembeni követelését a T.N.Kft. a M.Kft.-re engedményezi. E követelés elsődlegesen 41.113 m³ tőzeg kiadására, másodlagosan 53.058.991,- forint kártérítés megfizetésére irányult.

2009. december 29-én a M.Kft. kötött engedményezési szerződést a felperessel, melyben elismerte, hogy csak 8.887 m³ tőzeget ruházott át a felperesre, emiatt a felperest kár érte. A kárrendezés érdekében a M.Kft. a felperesre engedményezte a T.N.Kft.-től szerzett, az alperessel szembeni követelését.

Az elsőfokú bíróság a felperes többször módosított keresetét az ítélet indokolásában a következők szerint foglalta össze:

A felperes kártérítést követelt, 195.200.000,- forintot, és ennek késedelmi kamatát. Ebből 39.468.480,- forintot engedményesként, míg a fennmaradó kártérítést, mint károsult a saját jogán igényelte. Károkozó magatartásként azt állította, hogy az alperes nem valós közraktári jegyeket állított ki, mert a közraktározott tőzegeből 41.113 m³ nem volt forgalomképes. Ennek vételára 39.468.480,- forint volt. A fennmaradó összeget a felperes azért követelte, mert álláspontja szerint az alperes a ki nem adható tőzeg értékének megfizetésére köteles.

Az elsőfokú bíróság a perben kizárólag a 2007. július 25-én kötött közraktári szerződés semmisségét vizsgálta, mert e szerződés alapján kibocsátott közraktári jegyek birtokosaként lépett fel az O.T.Kft. Álláspontja szerint a felperes nem tudta bizonyítani, hogy a tőzeg kitermeletlen része az alperes által elismert 25.642,56 m³ - t meghaladta. Az alperes alappal hivatkozhatott a közraktári szerződés semmisségére, mert az 1996. évi XLVIII. tv. 2007.július 25-én hatályban volt 15. § (3) bekezdéséből következik, hogy semmisségre csak a közraktári jegy jóhiszemű

megszerzőjével szemben nem lehet hivatkozni. A felperes nem ilyen személy, a közraktári jegy birtokosának engedményese, akinek jogállása nem esik egybe a közraktári jegy birtokosáéval. Az alperes az engedményes felperessel szemben védekezhetett azzal, hogy az O.T.Kft.-t nem érte kár, mert a cég a tőzeg eladásából piaci vételárban részesült. Ezt a védekezést a felperes a 2011. június 27-én érkezett beadványának betérjesztéséig nem cáfolta. E beadványában előadta, hogy „végső soron az O.T.Kft. és a felperes megállapodtak oly módon, hogy a kifizetett vételár a ki nem termelt rész tekintetében visszafizetésre kerül, és a felperesre engedményezi az alperessel szemben fennálló követelést”. A 2011. augusztus 31-i tárgyaláson a bíróság azt a kérdést intézte a felperes képviselőjéhez, hogy erről az állításáról miért nem tett korábban említést, és mennyi ez a visszafizetett vételár. A kérdésre a felperes ügyvezetője nem válaszolt. Ezt a tényt a Pp. 206. §-ának (2) bekezdése alapján a felperes terhére értékelte, és azt állapította meg, hogy az O.T.Kft.-t nem érthette kár, mert a teljes mennyiség utáni piaci értéken számított vételárhoz hozzájárult.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes a követelés összegét sem támasztotta alá meggyőzően.

A felperes károsultként saját jogán érvényesített kártérítési követelését az elsőfokú bíróság azért utasította el, mert álláspontja szerint a felperes nem bizonyította az alperes magatartása és a kár bekövetkezése közti okozati összefüggést, a kár mértékét, és megállapította, hogy a felperest önhiba is terheli.

Az ítélet ellen a felperes jelentett be fellebbezést. Kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, és az alperest kötelezze 195.200.000,- forint kártérítés és kamatai megfizetésére. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy a felperes az alperes felelősségét a közraktározásról szóló 1996. évi XLVIII. tv. 1. § (5) bekezdésére és 29. §-ra alapította. Az alperes kitermeletlen tőzeget közraktározott. Ennek az a jelentősége, hogy ha az áru forgalomképtelen a törvény 1. § (5) bekezdésére tekintettel nem közraktározhat, és így közraktári jegyet az alperes nem is állíthatott volna ki. A forgalomképtelen áru közraktározásának az lett a következményére, hogy az alperes a törvény 1. § (2) bekezdését megsértve az árut nem tudta kiszolgáltatni a törvényben meghatározott módon annak, aki az áru és zálogjegyet részére visszaadta. A közraktári törvényt az alperes megsértette, ezáltal „a felperes részére 41.113 m³ tőzeg kiadásának megghiúsulásának okozója”.

A felperes álláspontja szerint - mint engedményes - ugyanazon jogokkal és kötelezettségekkel rendelkezett, amelyek 2006. júliusa és 2008. júliusa között az O.T.Kft.-t megillették, illetve kötelezték, ezáltal vált jogosulttá a követelés érvényesítésére. Az O.T.Kft. kára azzal keletkezett, hogy 2009-ben a tőzeg mennyiségének felmérését követően nyilvánvalóvá vált számára, hogy a közraktározott tőzegből 41.113 m³ a Magyar Állam tulajdonát képezte. A bíróság tévesen állapította meg, hogy a felperes a 2008. július 18-án megkötött adásvételi szerződés alapján kívánja saját jogon érvényesíteni az alperessel szemben a

kártérítést, ugyanis a felperes a perben minden alkalommal arra hivatkozott, hogy az O.T.Kft.-vel megkötött engedményezési szerződés alapján érvényesíti a követelést. A fellebbezésben kiemelte, hogy a tőzeg kiadása iránti kérelmét azért változtatta meg, mert az alperes elismerte, hogy a földben lévő tőzeget nem tudja kiadni, és nem is közraktározhatta volna. Ezért a kártérítési igényét a közraktári törvényre hivatkozva jelölte meg.

A felperes álláspontja szerint szakértői véleménnyel bizonyította, hogy 8.887 m³ tőzeg található a bányatelep területén. Annak tényét, hogy közraktárra mennyi lett véve felperes azért nem bizonyíthatja, mivel a közraktározási tevékenységben nem vett részt. Utalt arra is, hogy véleménye szerint az O.T.Kft. jogutódjaként a közraktári jegy jóhiszemű megszerzőjének tekinthető.

A felperes a fellebbezésben kifejtette, hogy álláspontja szerint az O.T.Kft. kára nem térült meg. 2008. július 7-én fizette ki a M.Kft. az O.T. Kft. részére a vételárat. A közraktári jegyek visszavonása 2008. július 11-én történt meg. Ez a két tény önmagában igazolja, hogy a kár nem térülhetett meg, mert az O.T.Kft. igénye a tőzeg kiadására csak 2008. július 11-ét követően keletkezett, amikor tudomást szerzett arról, hogy az 50.000 m³ tőzeg nem volt közraktározható.

A felperes a fellebbezésben utalt arra is, hogy továbbra sem tartja relevánsnak a perben azt, hogy az O.T.Kft. mennyi vételárat kapott, és mennyi volt a visszafizetett vételár.

A felperes véleménye szerint az O.T.Kft. az áru ellenértékét megfizette, de a dolog tulajdonjogát nem szerezte meg az alperes jogellenes magatartása miatt, aki a közraktári jegyeket visszaadta, illetve aki a jogos tulajdonostól ellenérték fejében a közraktári jegyeket megszerezte, jogszerűen igényelheti a közraktári jegyen feltüntetett tőzeg tulajdonjogát.

Az alperes és a beavatkozók az ítélet helybenhagyását kérték.

A fellebbezés nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a tényállást túlnyomó részben helyesen állapította meg. A másodfokú bíróság a tényállást a keresetlevélhez F.4. szám alatt csatolt okirat alapján kiegészíti azzal, hogy a T.N.K. Kft. képviselőjében dr. T. A. ügyvezető 2009. augusztus 6-án a következő nyilatkozatot tette:

„A T.N. Kft. kijelenti, hogy a 2008. július 7. napján kelt adásvételi szerződés érvényesen létrejött, a pénzügyi teljesítés megtörtént, és így a M.Kft. a 2008. július 7-én adásvételi szerződésben megvásárolt valamennyi kitermelt tőzeg tulajdonát megszerezte.”

A felperes a fellebbezésében írásban, és a fellebbezési tárgyaláson szóban egyértelműen úgy nyilatkozott, hogy az alperessel szemben csak az O.T.Kft.

jogutódjaként, engedményesként érvényesít követelést. Az ítélet indokolásából ezért a másodfokú bíróság mellőzi az indokolás 10. oldal 3. bekezdésétől a 11. oldal 2. bekezdésének végéig terjedő, az indokolásban b) pontként megjelölt részt, melyben az elsőfokú bíróság a felperes károsultként érvényesített kártérítési követelése elutasításának indokait részletezte.

A helyesen megállapított tényállásból az elsőfokú bíróság helyes jogi következtetésre jutott. A felperes a perben engedményesként azt a kártérítési igényt érvényesítette, amely álláspontja szerint az O.T.Kft.-t illette meg. Ebből következően a Pp. 164. § (1) bekezdésére tekintettel a perben azt kellett volna bizonyítania, hogy az O.T.Kft.-t az alperes magatartása következtében kár érte. Ezt azonban a perben a felperes nem bizonyította.

A kár fogalmát a Ptk. 355. § (4) bekezdése határozza meg: kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges. A rendelkezésre álló adatok alapján nem állapítható meg, hogy a T.N.Kft. vagyona az alperes magatartása következtében csökkent. Dr. T.A. ügyvezető írásbeli nyilatkozata szerint a M. Kft. a T. N. Kft.-vel kötött adásvételi szerződésben kikötött vételárat megfizette. A T.N.Kft. kártérítést senkinek nem fizetett, a bíróság a céget kártérítés megfizetésére nem kötelezte, vételárat a vevőnek nem fizetett vissza. A felperes tehát a kártérítési felelősség egyik elemét, a kár bekövetkezését a perben nem bizonyította, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta, és az eredménytelenül fellebbező felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése és 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperes és a beavatkozók fellebbezési eljárásban felmerült költségeinek megtérítésére. E költségek összegét a másodfokú bíróság a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletében megjelölt összeg 50 %-ában határozta meg.

P é c s, 2012. február 8.

Dr. Kovács Ildikó s.k. a tanács elnöke, Dr. Zóka Ferenc s.k. előadó bíró, Dr. Gyöngyösiné dr. Antók Éva s.k. bíró